

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย ในสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชายที่สูบบุหรี่ ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติในสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 สถาบัน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานผู้สูบบุหรี่ ดังรายละเอียดและจำนวนผู้สูบบุหรี่ในแต่ละสถาบัน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาชายที่สูบบุหรี่ในแต่ละสถาบันราชภัฏ

สถาบัน	จำนวนนักศึกษาชาย	
	ทั้งหมด	ที่สูบบุหรี่
1. สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	1,063	310
2. สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์	893	240
3. สถาบันราชภัฏสุรินทร์	727	172
4. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี	905	246
5. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม	1,324	309
6. สถาบันราชภัฏเลย	852	245
7. สถาบันราชภัฏสกลนคร	846	207
8. สถาบันราชภัฏอุดรธานี	1,039	297
รวม	7,649	2,026

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ขั้นที่ 1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เหมาะสม โดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (ประคอง กรรณสูตร, 2535) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่างประชากร
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

เมื่อกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่าที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 334 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 400 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประชากรเพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 2 หาขนาดตัวอย่างในแต่ละสถาบันราชภัฏ โดยนำจำนวน ประชากรทั้งหมด มาเทียบหาอัตราส่วนตามกลุ่มดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละสถาบันราชภัฏ} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด} \times \text{ประชากรในแต่ละสถาบัน}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละสถาบันราชภัฏ ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละสถาบันราชภัฏ

สถาบัน	จำนวนนักศึกษาชายที่สูบบุหรี่	
	ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง
1. สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	310	61
2. สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์	240	47
3. สถาบันราชภัฏสุรินทร์	172	34
4. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี	246	49
5. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม	309	61
6. สถาบันราชภัฏเลย	245	48
7. สถาบันราชภัฏสกลนคร	207	41
8. สถาบันราชภัฏอุดรธานี	297	59
รวม	2,026	400

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้การได้มาโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ในสถาบันราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่

- อายุ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- อาชีพของบิดามารดา
- การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่
- สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง
- การมีบุคคลในครอบครัวที่สูบบุหรี่
- จำนวนพี่น้อง
- สาขาวิชา
- สภาพที่พักอาศัย
- การมีบุคคลใกล้ชิดที่สูบบุหรี่
- ลำดับที่เกิด
- ระดับการศึกษา
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- รายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและความคิดเกี่ยวกับ การสูบบุหรี่ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่

- ความรู้และอันตรายจากการสูบบุหรี่
- ทักษะที่มีต่อการสูบบุหรี่
- ความเชื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูล พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่

- ปริมาณบุหรี่ที่สูบต่อวัน
- ชนิดของบุหรี่ที่สูบ
- ระยะเวลาการสูบบุหรี่
- นิสัยการสูบบุหรี่
- เวลาและโอกาสในการสูบ
- การได้มาของบุหรี่
- สาเหตุที่เริ่มสูบบุหรี่
- ค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ต่อเดือน
- อายุที่เริ่มสูบบุหรี่
- การอดควันบุหรี่เข้าปอด
- สถานที่ที่สูบบุหรี่

ซึ่งแบบสอบถามทั้งหมดมีทั้งแบบที่เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) แบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยมี 4 ระดับคือ

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- เห็นด้วย

- ไม่เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์ในการให้คะแนนของเครื่องมือ

การตอบแบบสอบถามของนักศึกษา มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามให้เลือกตอบ โดยจะมีคำตอบถูกเพียงคำตอบเดียว ถ้าตอบถูกให้คะแนนเท่ากับ 1 ตอบผิดให้คะแนนเท่ากับ 0 คำถามทั้งหมดมี 20 ข้อ ดังนั้นมีค่าคะแนนระหว่าง 0-20 คะแนน ผู้วิจัยได้พิจารณาโดยอาศัยเกณฑ์คะแนนของกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

- 16-20 คะแนน (ร้อยละ 80 - 100) หมายถึง มีความรู้ดีมาก
- 14-15 คะแนน (ร้อยละ 70 - 79) หมายถึง มีความรู้ดี
- 12-13 คะแนน (ร้อยละ 60 - 69) หมายถึง มีความรู้ค่อนข้างดี
- 8 - 11 คะแนน (ร้อยละ 50 - 59) หมายถึง มีความรู้พอใช้
- 0 - 7 คะแนน (ร้อยละ 0 - 49) หมายถึง ต้องปรับปรุง

2. ข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างโดยสร้างคำถามที่มีทั้งด้านบวกและลบ ตามแบบของ Likert scale กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ 4 ตัวเลือก คือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เห็นด้วย และเห็นอย่างยิ่ง โดยให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ด้านบวก	ให้คะแนน 1	ด้านลบ	ให้คะแนน 4
ไม่เห็นด้วย	ด้านบวก	ให้คะแนน 2	ด้านลบ	ให้คะแนน 3
เห็นด้วย	ด้านบวก	ให้คะแนน 3	ด้านลบ	ให้คะแนน 2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ด้านบวก	ให้คะแนน 4	ด้านลบ	ให้คะแนน 1

เกณฑ์การประเมินค่าระดับทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ทั้งทางบวกและทางลบ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.00	ระดับทัศนคติดีมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	ระดับทัศนคติดี
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	ระดับทัศนคติพอใช้
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	ระดับทัศนคติต้องปรับปรุง

3. ข้อมูลความเชื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง โดยสร้างคำถามทั้งด้านบวกและด้านลบตามแบบของ Likert Scale กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ 4 ตัวเลือก คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ด้านบวก	ให้คะแนน 1	ด้านลบ	ให้คะแนน 4
ไม่เห็นด้วย	ด้านบวก	ให้คะแนน 2	ด้านลบ	ให้คะแนน 3
เห็นด้วย	ด้านบวก	ให้คะแนน 3	ด้านลบ	ให้คะแนน 2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ด้านบวก	ให้คะแนน 4	ด้านลบ	ให้คะแนน 1

เกณฑ์การประเมินค่าระดับความเชื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ทั้งทางบวกและทางลบ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.00	ความเชื่อถูกต้องในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	ความเชื่อถูกต้องในระดับดี
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	ความเชื่อถูกต้องในระดับพอใช้
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	ความเชื่อถูกต้องในระดับต้องปรับปรุง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ ตำรา และเอกสารต่าง ๆ
2. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราหนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ ตลอดจนปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

3. นำปัจจัยที่เรียบเรียงได้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือก ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการสอบนุหรี เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ควบคุมดูแล

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 8 ท่าน

5. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบแล้วปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา ที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson-20, KR-20) ในการทดสอบความเที่ยงของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับนุหรี และใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทดสอบความเที่ยงของทัศนคติต่อการสอบนุหรี และความเชื่อเกี่ยวกับการสอบนุหรี ได้ค่าความเที่ยง ดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับนุหรี ได้ค่าความเที่ยง = 0.713

ทัศนคติต่อการสอบนุหรี ได้ค่าความเที่ยง = 0.825

ความเชื่อเกี่ยวกับนุหรี ได้ค่าความเที่ยง = 0.796

7. นำการวิเคราะห์ได้ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามออกทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหารและนักศึกษาในแต่ละสถาบันราชภัฏ ในการเก็บข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนุหรี
2. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาคัดเลือกปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการสอบนุหรี

3. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ในการออกหนังสือถึงแต่ละสถาบันราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อสำรวจและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มที่ใช้ทดลองเครื่องมือ และเก็บข้อมูลในการวิจัย

4. สร้างแบบสอบถามตรวจสอบคุณภาพ แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

6. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

7. นำข้อมูลที่เก็บได้ไปทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นเตรียมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความครบถ้วน และถูกต้อง ทำการลงรหัสตามแบบคู่มือลงรหัสที่สร้างไว้ แล้วนำข้อมูลไปป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์

2. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เป็นรหัสไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป เอส พี เอส เอ็กซ์ (SPSS-X: Statistical Package for Social Sciences - X)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ในรูปตาราง แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะของตัวแปรนั้น ๆ

2. สถิติวิเคราะห์ (Analysis Statistics)

- วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยใช้สถิติ

วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient) กับตัวแปรที่เป็นข้อมูลอันตรภาค (Interval data) และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) กับตัวแปรที่เป็นข้อมูลนามบัญญัติ (Nominal data)

- วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ประคอง กรวรรณสูตร, 2539)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .00 ถึง 1.00 มีทิศทางไปทางบวกหรือทางลบ การพิจารณาขนาดของสหสัมพันธ์จากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ให้พิจารณาเฉพาะตัวเลข ส่วน เครื่องหมาย + หรือ - เป็นสัญลักษณ์แสดงทิศทางของความสัมพันธ์

การตัดสินใจว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขนาดใหญ่หรือต่ำ อาจจะตัดสินระดับของค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หลังจากทดสอบแล้วว่ามีนัยสำคัญได้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

1. เมื่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1.00 (ประมาณ .70 ถึง .90) ถือว่า สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
2. เมื่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .5 (ประมาณ .30 ถึง .70) ถือว่าสหสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง
3. เมื่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .00 (ประมาณ .30 และต่ำกว่า) ถือว่า สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ CRAMER'S V

ค่า CRAMER'S เป็นค่าที่เกิดจากความพยายามสร้างตัววัดความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวที่เป็นนามบัญญัติเพื่อหาความเข้มของความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2

- การตีความหมายค่า V (สุวิวัฒนา สุวรรณเชตนิคม, เอกสารอัดสำเนา)
- V = 0 หมายถึง ตัวแปรทั้ง 2 ไม่มีความสัมพันธ์กัน
  - V = 0.1-0.25 หมายถึง ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันบ้าง
  - V = 0.25-0.55 หมายถึง ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
  - V = 0.56-0.75 หมายถึง ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันสูง
  - V = 0.76-0.99 หมายถึง ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
  - V = 1 หมายถึง ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์